

FORORDNINGEN OM DEN FÆLLES MARKEDSORDNING

Forordningen om den fælles markedsordning (eller "ændringsforordningen") indfører ændringer af reglerne for den fælles markedsordning for landbrugsprodukter (herunder reglerne for vin), EU's kvalitetsordninger (geografiske betegnelser) og støtteforanstaltninger for fjerntliggende regioner. Målet er at klæde landbrugsmarkederne og støtteforanstaltninger på til nye udfordringer, ajourføre bestemmelserne, forenkle procedurerne og sikre overensstemmelse med andre forordninger under den fælles landbrugspolitik.

RETSGRUNDLAG

Retsgrundlaget for den fælles landbrugspolitik er fastlagt i [traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde](#) (artikel 38-44) ([3.2.1](#)).

Den fælles markedsordning er omfattet af [forordning \(EU\) 2021/2117](#) om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013 om den fælles markedsordning for landbrugsprodukter, [forordning \(EU\) nr. 1151/2012](#) om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer, [forordning \(EU\) nr. 251/2014](#) om geografiske betegnelser for aromatiserede vinprodukter og [forordning \(EU\) nr. 228/2013](#) om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet i EU's fjernområder.

Ud over denne "forordning om den fælles markedsordning" (eller "ændringsforordning") er den fælles landbrugspolitik 2023-2027 omfattet af to andre forordninger: Europa-Parlamentets og Rådets [forordning \(EU\) 2021/2115](#) af 2. december 2021 om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1305/2013 og (EU) nr. 1307/2013 ([3.2.4](#)) og [forordning \(EU\) 2021/2116](#) om ophævelse af forordning (EU) nr. 1306/2013 om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik ([3.2.8](#))

INDLEDNING

Den nye forordning om den fælles markedsordning ændrer en række forordninger under den fælles landbrugspolitik [tidligere retlige ramme \(2014-2020\)](#) vedrørende organiseringen af landbrugsmarkederne, kvalitetsordningerne for landbrugsprodukter, geografiske betegnelser for aromatiserede vinprodukter og foranstaltninger på landbrugsområdet i EU's fjernområder.

Størstedelen af den nye forordning om den fælles markedsordning er uændret i forhold til den foregående programmeringsperiode. Blandt de bestemmelser, der skal ændres, vedrører den mest omfattende strukturændring støtteordningerne generelt og støtten til specifikke sektorer (frugt og grøntsager, biavl, vin, humle, olivenolie og spiseoliven). Disse "sektorspecifikke interventioner" er nu en del af medlemsstaternes strategiske planer, og de respektive bestemmelser er derfor blevet flyttet fra forordningen om den fælles markedsordning til forordningen om strategiske planer under den fælles landbrugspolitik.

Der er også indført adskillige ændringer af reglerne for vinsektoren, geografiske betegnelser og andre kvalitetsordninger og foranstaltninger for regionerne i den yderste periferi og de mindre øer i Det Ægæiske Hav.

Efter vedtagelsen i december 2021 finder de nye forordninger om den fælles landbrugspolitik anvendelse fra den 1. januar 2023, og de strategiske planer under den fælles landbrugspolitik har været ved at blive gennemført i alle EU-lande siden den 1. januar 2023.

DEN FÆLLES MARKEDSORDNING OG MARKEDSFORVALTNING

Forordningen om den fælles markedsordning/ændringsforordningen fastholder målene, strukturen og de vigtigste elementer i [forordning \(EU\) nr. 1308/2013](#) om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter, men indfører samtidig en række ændringer vedrørende markedsinterventioner og markedsforvaltning.

- Bestemmelserne om støtteordninger i del II, afsnit I, kapitel II, afdeling 2-6, i forordning (EU) nr. 1308/2013 udgår, da alle interventionstyper i de pågældende sektorer nu er fastsat i afsnit III, kapitel III (Interventionstyper i bestemte sektorer), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115. Interventionerne for specifikke sektorer kan nu omfatte alle landbrugsprodukter ([3.2.4](#)).
- Der er indført flere ændringer af reglerne for vinsektoren for at imødegå nye økonomiske, miljømæssige og klimatiske udfordringer:
 - – *tilladelsesordning for plantning af vinstokke*: Ordningen med tilladelser til nyplantning svarende til 1 % af det samlede areal, der reelt er beplantet, vil nu fortsætte indtil 2045 (med to midtvejsevalueringer, som Kommissionen skal foretage i 2028 og 2040 for at evaluere, hvordan ordningen fungerer, og om nødvendigt fremsætte forslag), og gyldighedsperioden for en planningstilladelse er blevet forlænget fra tre år til seks år.
 - – *hybridvinstoksorter*: Tilladelsen til at anvende hybridvinstoksorter af "Vitis vinifera" og andre arter af "Vitis" til fremstilling af kvalitetsvine med beskyttede oprindelsesbetegnelser (BOB) vil gøre det muligt for producenterne at anvende druesorter, der er bedre tilpasset de skiftende klimaforhold.
 - – *alkoholfrie vine og delvis alkoholfrie vinprodukter*: Tilladelsen til at markedsføre alkoholfrie vine og beskytte delvis alkoholfrie vinprodukter som BOB og beskyttede geografiske betegnelser (BGB) vil give EU's vinsektor nogle lovende nye muligheder.

- — *ernærings- og ingrediensmærkning*: Vine, der ikke er fremstillet før den 8. december 2023, skal omfatte angivelse af oplysninger om ingredienser, allergener, energi og ernæring. Fra den nævnte dato vil bestemmelserne i ændringsforordningen for den fælles landbrugspolitik også gøre næringsdeklarationen og ingredienslisten angående allergener for vin obligatorisk i overensstemmelse med mærkningsforordningen (forordning (EU) nr. 1169/2011 om fødevareinformation til forbrugerne). Det vil dog være muligt at begrænse næringsdeklarationen på etiketten til energiværdien og gøre resten af ernæringsoplysningerne og ingredienslisten tilgængelige elektronisk via en QR-kode (undtagelsen er angivelsen af eventuelle allergener, som skal fremgå af den fysiske etiket).
- **EU-markedsobservatorier**: Den nye forordning fastlægger en enkelt formel retlig ramme for oprettelse og drift af EU-markedsobservatorier i alle landbrugssektorer og fastsætter relevante meddelelses- og indberetningsforpligtelser for disse observatorier. De pågældende observatorier bør oprettes senest den 31. december 2023. På grundlag af de statistiske data og oplysninger, der indsamles til overvågning af landbrugsmarkedene, de i deres beretninger identificere trusler om markedsforstyrrelser. Kommissionen bør regelmæssigt over for Europa-Parlamentet og Rådet fremlægge oplysninger om markedssituationen for landbrugsprodukter, farerne for markedsforstyrrelser og eventuelle foranstaltninger, der skal træffes, ved regelmæssigt at deltage i møder i Udvalget om Landbrug og Udvikling af Landdistrikter samt Specialkomitéen for Landbrug.

NYE REGLER FOR GEOGRAFISKE BETEGNELSER

Den nye fælles landbrugspolitik fastsætter yderligere regler for geografiske betegnelser i overensstemmelse med nogle af de skridt, der er taget for at styrke landbrugernes position i værdikæden:

- **udbudsstyring for beskyttede oprindelsesbetegnelser (BOB) og beskyttede geografiske betegnelser (BGB)**: Den nye fælles markedsordning vil også udvide det nuværende udbudsreguleringsinstrument for BOB og BGB til at omfatte alle sektorer – indtil videre begrænset til skinke og ost – hvilket vil give EU's landbrugere, der producerer BOB- og BGB-produkter, en betydelig saltvandsindsprøjtning.
- **produktspecifikationer**: Der kan medtages kriterier for bæredygtig forarbejdning i produktspecifikationen på frivillig basis.
- **yderligere sikkerhedsforanstaltninger for BOB- og BGB-produkter**: BOB og BGB vil udtrykkeligt blive beskyttet på internettet og i EU. Beskyttelsen af BOB og BGB vil også blive udvidet til at omfatte brugen af navne på ingredienser.
- **geografiske betegnelser for aromatiserede vine**: Denne ordning vil blive lagt sammen med ordningen for landbrugsprodukter og fødevarer.
- **anvendelse af nye regler for vinsektoren**: BOB- og BGB-vinproducenter vil få lov til at anvende hybridruer.

- **sammenhæng mellem sektorerne:** Procedurene vil blive forenklet, strømlinet og gjort sammenhængende mellem sektorerne.

SÆRLIGE FORANSTALTNINGER PÅ LANDBRUGSOMRÅDET I EU'S FJERNOMRÅDER

Den nye forordning indsætter en ny artikel i forordning (EU) nr. 228/2013 om brancheaftaler på Réunion (Frankrig).

ANDRE BESTEMMELSER

- **Landbrugsreserve:** De bestemmelser vedrørende reserven til kriser i landbrugssektoren, der er fastsat i del V, kapitel III, i forordning (EU) nr. 1308/2013, er udgået, da der er fastsat ajourførte bestemmelser vedrørende landbrugsreserven i forordning (EU) 2021/2116. Reserven beløber sig til mindst 450 mio. EUR om året og kan rettes mod foranstaltninger som f.eks. nødopkøb og støtte til privat oplagring.
- **EU's skoleordning for uddeling af mælk, frugt og grøntsager:** Den nye forordning fastsætter det samlede EU-budget for [skoleordningen](#) til 220,8 mio. EUR pr. skoleår bestående af op til 130,6 mio. EUR til frugt og grøntsager og op til 90,1 mio. EUR til mælk. Hvert land kan overføre en del af sit budget for frugt og grønt til mælk eller omvendt ud fra sine prioriteter og behov. Medlemsstaterne skal vælge de produkter, der skal indgå i uddelingen eller i pædagogiske ledsageforanstaltninger, på grundlag af objektive kriterier (f.eks. sundheds- og miljøhensyn, sæsonudsving, variation og tilgængelighed af lokale eller regionale produkter, økologiske produkter, korte forsyningskæder, bæredygtigheds- og fairtradehensyn).
- **Endelig er en række forældede bestemmelser blevet fjernet fra den tidligere forordning om den fælles markedsordning:**
 - – Reglerne og kravene vedrørende sukkerkvoteordningen udløb ved udgangen af produktionsåret 2016/2017, og de tilsvarende bestemmelser i forordning (EU) nr. 1308/2013 er nu forældede og udgået.
 - – Tilsvarende er det i lyset af den høstede erfaring og udviklingen i mælke- og mejerisektoren siden kvoteordningens ophør ikke længere hensigtsmæssigt at opretholde specifikke regler vedrørende målene og de anerkendelsesordninger, der gælder for så vidt angår brancheorganisationer i mælke- og mejerisektoren.

EUROPA-PARLAMENTETS ROLLE

1. juni 2018 offentliggjorde Kommissionen sine lovgivningsforslag til reform den fremtidige fælles landbrugspolitik. I Parlamentet var Udvalget om Landbrug og Udvikling af Landdistrikter (AGRI) ansvarligt for dette dossier, og efter valget til Europa-Parlamentet i 2019 blev Eric Andrieu (S&D, Frankrig) udpeget til ordfører for AGRI. Den

23. oktober 2020 vedtog Parlamentet sin førstebehandlingsholdning til Kommissionens lovgivningsforslag.

Den vedtagne tekst udgjorde grundlaget for de efterfølgende forhandlinger med Rådet, som blev indledt for alle tre dossierer vedrørende den fælles landbrugspolitik den 10. november 2020 og fortsatte gennem en række "trilogmøder". I slutningen af juni 2021 nåede forhandlerne til enighed om de tre forslag i reformpakken for den fælles landbrugspolitik. Denne aftale blev godkendt af EU's landbrugsministre den 28. juni 2021 og af AGRI's medlemmer den 9. september 2021. Parlamentet stemte om de tre forslag i reformpakken for den fælles landbrugspolitik på plenarmødet i november II, og den endelige retsakt, nu [forordning \(EU\) 2021/2117](#) af 2. december 2021, blev offentliggjort i EU-Tidende L 435 af 6. december 2021.

Hvad angår ændringsforordningen lå de to lovgivere ret tæt på hinanden i deres holdninger vedrørende vin og geografiske betegnelser, men langt længere fra hinanden vedrørende markedsstyring og kriseforanstaltninger. De mest kontroversielle punkter viste sig at være Parlamentets ændringsforslag om offentlig intervention, støtte til privat oplagring, handel med tredjelande, markedsgennemsigtighed, ekstraordinære markedsforanstaltninger og bestemmelser for sukkersektoren.

Med hensyn til det følsomme spørgsmål om handel med tredjelande blev det aftalt, at Parlamentets betænkeligheder vedrørende import og lavere produktstandarder kunne adresseres ved politiske erklæringer, nærmere bestemt [tre erklæringer](#): en fælles erklæring undertegnet af de tre institutioner om sundheds- og miljøstandarder for importerede produkter, en bilateral erklæring fra Parlamentet og Rådet, hvori Kommissionen opfordres til at udarbejde en rapport om disse spørgsmål senest i juni 2022, og en ensidig erklæring fra Kommissionen om, hvad der kan gøres med hensyn til import af landbrugsprodukter og landbrugsfødevarer fra tredjelande. Tilsvarende anerkendte man i en [fælles erklæring](#) fra alle tre institutioner de vanskeligheder, som sukkersektoren står over for, og forpligtede sig til at vurdere konklusionerne af en igangværende undersøgelse, der snart vil blive offentliggjort.

Som påpeget i et [studie](#) bestilt af Parlamentet om reformen af den fælles landbrugspolitik efter 2020 set fra en interinstitutionel synsvinkel nåede Parlamentet flere af sine mål under forhandlingerne, navnlig angående markedsforvaltning (udvidelse af interventioner til alle sektorer i forordningen om strategiske planer, EU-markedsobservatorier, udbudsreguleringsforanstaltninger for BOB/BGB), landbrugsreserven ("roll over"-mekanismen) og vinsektoren (godkendelsesordningen forlænget til 2045, begrænsning af tilgængelige vinsorter for producenterne).

François Nègre
10/2023

